

בְּשִׁירָה אֶל הָרֹב צְבִי-יְהוּדָה

איירה: נעמה להב

כתבה: רחל סלייטר

בְּשִׁירָה אֶל הָרַב צְבִי-יְהוּדָה

כתיבה ועריכה: רחל סלייטר
ליווי וייעוץ פדגוגי: אסתר חטב, מפקחת ארצית קדם-יסודי, חמ"ד
ייעוץ: הרב מוטה גרינבלט, מלכה כהן, דורית טננבאום
עריכה לשונית: נעמה ביטון
איורים: נעמה להב
קראו והעירו (לפי א-ב): הילה וולברשטיין, הרבנית שולמית מלמד, הרב דודי פוטאש, דבורה פייגנבאום,
הרב יוחנן פריד, הרב שלום קליין
עיצוב גרפי: סטודיו GOLANDESIGN | 054-8445352
הפקה: המכללה האקדמית חמדת הדרום
עזרו בהפקה: אתי אורלב, סגנית מנהל החמ"ד, בת שבע סיאני, מרכזת הפרסומים בחמ"ד

**”אהבה היא חכמה גדולה,
השקפת עולם גדולה וטהרת נפש גדולה“**

(שיחות הרב צבי יהודה, ארבעים ושמונה מעלות של קנין תורה, ב, סע' 92)

אֶתְמוֹל בִּבְקָר כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לָגוֹן, רָאִיתִי אִישׁ זָקֵן הוֹלֵךְ לְ-אָ-ט לְ-אָ-ט. הִיָּה לוֹ זָקֵן לָבוֹן וְחִיּוֹד מְלֵא קִמְטִים. הוּא הֶחֱזִיק בְּיָדוֹ שִׁקִּית אֲשֶׁפָּה וְכִשָּׁהוּא הִגִּיעַ לַפֶּח, הוּא הָרִים אֶת הַמְּכָסָה בְּעֵדִינּוֹת וְהִשְׁמִיעַ צְקָצוּקִים וְקוֹלוֹת רַכִּים: "פֶּסֶט...פֶּסֶט".

"עִם מִי אַתָּה מְדַבֵּר?" שְׁאַלְתִּי. "שֶׁ-שֶׁ-שֶׁ", הוּא רָמַז לִי. רַק אַחֲרֵי שֶׁיֵּצֵא חֲתוּל מִהַפֶּח וְהִתְלַקֵּק בְּהֵנָאָה, פָּנָה אֵלַי הָאִישׁ בְּמֵאוֹר-פָּנִים וְאָמַר לִי: "הִדְבּוֹר שֶׁלָּנוּ יְכוּל הִיָּה לְהִבְהִיל אֶת הַחֲתוּל. הוּא הִיָּה בּוֹרַח וּמְפֹסֵיד אֶת הָאֶכָּל שֶׁלוֹ. זֶה הִיָּה גּוֹרֵם לוֹ לְצַעֵר".

כְּשֶׁהִגַּעְתִּי לַגֹּן, סִפַּרְתִּי לַגַּנְנֶת עַל הָאִישׁ הַטּוֹב.

”הָאִישׁ שְׂרָאִיתָ”, אָמְרָה לִי יַעֲלֵ הַגַּנְנֶת, ”הוּא הָרַב צְבִי-יְהוּדָה הַכֹּהֵן
קוֹק. הוּא נִזְהָר בְּמִצְוֹת צֶעַר בְּעַלְי-חַיִּים. אָנִי רָאִיתִי פַּעַם אֶפְלוֹ אִידֵי הָרַב
מִנְשִׁתֵּי לֹא לְדֶרֶךְ עַל נְמָלִים.”

”אוֹי, אָנִי דִּרְכָתִי עַל נְמָלִים כַּמָּה פְּעָמִים”, אָמַרְתִּי לַגַּנְנֶת. ”וְאֶתְמוֹל שִׁמְתִּי
חֲפוּשִׁיּוֹת אָדָמוֹת בְּקַפְסָה קֹטְנָה כִּי רָצִיתִי לְגַדֵּל אוֹתָן. אוֹלֵי זֶה גַּם צֶעַר
בְּעַלְי-חַיִּים.”

”זֹאת שְׂאֵלָה שְׂאֵתָה יָכוֹל לְשָׂאֵל אֶת הָרַב צְבִי יְהוּדָה”, הִצִּיעָה לִּי הַגַּנְנֶת.

בְּצִהְרִים חֲזַרְתִּי הַבֵּיתָה. פָּתַחְתִּי אֶת הַדֶּלֶת וְקָרָאתִי: "אִמָּא, הַיּוֹם אָנִי הוֹלֵךְ
לָרֵב צְבִי-יְהוּדָה קוֹק לְשֵׂאל אוֹתוֹ שְׂאֵלָה".
"מָה אַתָּה רוֹצֶה לְשֵׂאל?" שְׂאֵלָה אִמָּא בְּחִיוֹךְ.
"אָנִי רוֹצֶה לְשֵׂאל אוֹתוֹ שְׂאֵלָה עַל הַחֲפוּנְשִׁיּוֹת שְׁלִי", עָנִיתִי לָהּ.
"אַתָּה הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי אָבוֹת", חִבְּקָה אוֹתִי אִמָּא. "גַּם אֲבֵא מִתֵּיעֵץ אִתּוֹ
לְפַעֲמִים. הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה הוּא מְגֹדוּלֵי הַדּוֹר. תִּלְמִידֵי-חֲכָמִים וְאַנְשֵׁים
אַחֲרֵים בָּאִים לְלַמֵּד מִפִּי תוֹרָה. הוּא גָר מִמָּשׁ קָרוֹב אֵלֵינוּ, בְּקִצֵּה הַרְחוֹב".

יִצְאֵתִי מִהַבַּיִת כְּשֶׁבִידִי קִפְסַת הַחֲפוּנְשִׁיּוֹת. עַל הַשְּׂבִיל רְאִיתִי שִׁירָה אֲרֻכָּה
שֶׁל נְמָלִים.

”אוֹלֵי גַם אַתָּן הוֹלְכוֹת אֶל הָרֵב?” שְׁאַלְתִּי אוֹתָן. ”גַּם אַתָּן רוֹצוֹת לְשֶׂאֱל
אוֹתוֹ שְׂאֵלָה?”

בְּלִבִּי חֲשַׁבְתִּי: ”אוֹלֵי הֵן עֶקְצוּ יֶלֶד וַיֵּשׁ לָהֶן שְׂאֵלָה שֶׁל צֶעֶר-יִלְדִים???”
”קְדִמָּה, בּוֹאוּ אֵתִי!” קָרָאתִי אֲלֵיהֶן.
הִלְכְתִּי וְשָׂרְתִי:

”אַחַת, שְׁתֵּים, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע,

מִי הוֹלֵךְ וּמִי זֶה בָּא?

אֶל הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה

טְרִילִידוֹ וְטְרִילִידָה”

1, 2, 3, 4,

מי הולך ומי זה בא?

אל הרב צבי-יהודה

טרילידו וטרילידה

פְּתָאוּם רְאִיתִי חֵיל צוֹעֵד יִשָּׂר לְתוֹךְ שִׁירַת הַנְּמָלִים שְׁלִי.
”עֲצֹר! עֲצֹר!” קָרָאתִי לוֹ.
הַחֵיל הַגְּבוּהָ נֶעְצָר. ”כֵּן, הַמְּפִקֵד“, הוּא הִצְדִיעַ וְצָחַק.
”אַתָּה דוֹרֵךְ עַל הַנְּמָלִים“, עָנִיתִי לוֹ וְהִצְבַּעְתִּי עָלֶיהֶן.
”מִי לְמַד אוֹתְךָ שֶׁלֹּא דוֹרְכִים עַל נְמָלִים?“ הוּא שָׁאַל.
”הֲרֵב צְבִי-יְהוּדָה נִזְהָר תָּמִיד לֹא לְדַרְךְ עָלֶיהֶן“, עָנִיתִי לוֹ.
”אַתָּה מְכִיר אֶת הֲרֵב צְבִי-יְהוּדָה?“ שָׁאַל הַחֵיל בְּפִלְיָאָה.
”כֵּן. אֲנִי בְּדַרְךְ אֵלָיו“, עָנִיתִי לוֹ. ”אֲנִי צָרִיךְ לְשָׂאֵל אוֹתוֹ שְׂאֵלָה חֲשׂוּבָה.“
”גַּם אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְיַעֵץ עִם הֲרֵב“, אָמַר הַחֵיל. ”אֶפְשָׁר לְהִצְטָרֵף אֵלֶיךָ?“
הִסְתַּכַּלְתִּי עַל הַחֵיל. הוּא נִרְאָה כָּל-כָּךְ חֲזָק וְגִבּוֹר.
”הֲרֵב עוֹזֵר גַּם לְחֵילִים?“ שָׁאַלְתִּי.
”הֲרֵב יְכוּל בְּשִׂמְחָה לַעְזוֹר גַּם לִי וְגַם לְךָ“, הוּא עָנָה.

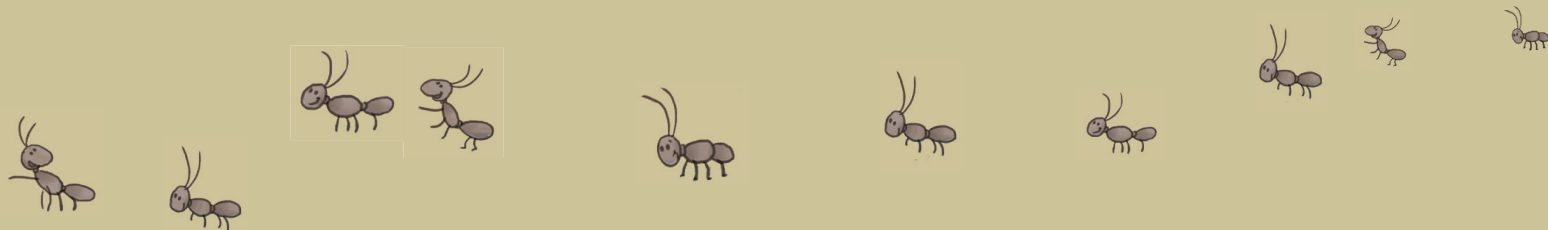
צַעֲדֵנוּ וְשָׂרְנוּ:

”אַחַת, שְׁתַּיִם, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע.

פִּנּוּ דְרֹךְ לַצָּבָא!

אֶל הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה

טְרִילִידוּ וטְרִילִידָה”

1, 2, 3, 4,
פִּנּוּ דֶרֶךְ לַצֵּבָא!
אֶל הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה
טְרִילִידוּ וטְרִילִידָה

שִׁירַת הַנְּמָלִים נֶעְצְרָה לְפָתַע. אֶת הַשְּׂבִיל חֲסָמָה מְזוּדָה גְּדוּלָה עַל
גְּלָגְלִים. לֵיד הַמְזוּדָה עֲמָדָה אֲשֶׁה חֲבוּשָׁה בְּכוּבַע רָחֵב שׁוּלִים.
”סְלִיחָה, אַתֶּם לְהַכִּיר אֶת הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה?” הִיא שָׁאַלָה בְּמִבְטָא מִצְחִיק.
”אֲנִי לָבוֹא מִצְרַפֶּת וְלֹא לַדַּעַת לְדַבֵּר עִבְרִית טוֹב. אֲנִי לְחַפֵּשׂ אֶת הָרֵב.
אַתֶּם מִכִּיר הָרֵב?”

”כֵּן. אֲנַחְנוּ בַּדֶּרֶךְ אֵלָיו. בּוֹאִי אִתָּנוּ”, אָמַר לָהּ הַחִיל.
”בָּאת מֵאֲרֶץ רְחוֹקָה לְרֹאוֹת אֶת הָרֵב?” הִתְפַּלְאֲתִי.
”הָרֵב יִקְבֵּל בְּשִׂמְחָה, גַּם אוֹתִי וְגַם אוֹתְךָ!” הִיא עֲנָתָה.
הִמְשִׁכְנוּ לְצַעֵד עַל הַשְּׂבִיל.

”אַחַת, שְׁתֵּים, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע.

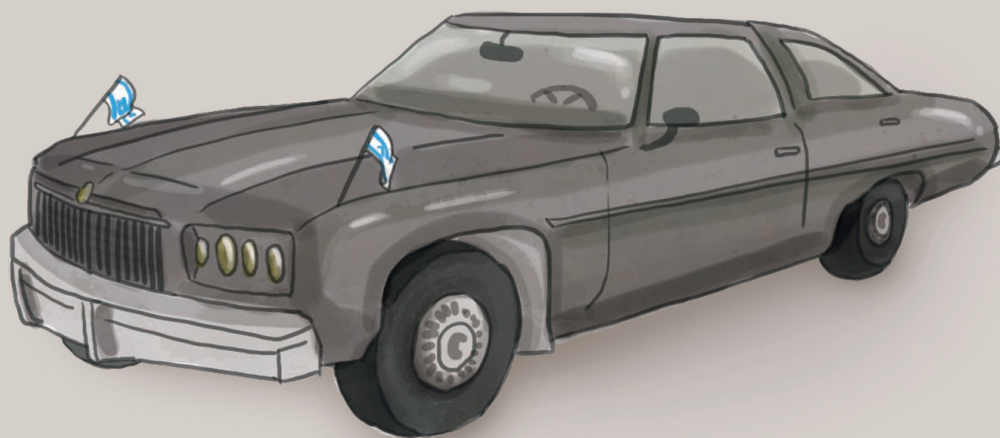
כָּאן עוֹבְרַת שִׁירָה.
אֶל הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה
טְרִילִידוּ וְטְרִילִידָה”

1, 2, 3, 4,
כָּאן עוֹבְרֵת שִׁירָה.
אֶל הָרֵב צְבִי-יְהוּדָה
טְרִילִידוֹ וְטְרִילִידָה

עֲצָרְנוּ בְּפֶתַח הַבַּיִת שֶׁל הָרֵב. בֵּיתוֹ שֶׁל הָרֵב צָבִי-יְהוּדָה קוּק.
"תָּרְאוּ, חוֹנָה כָּאֵן מְכוּנִית שְׁחוּרָה מְקַפֶּת שׁוּטְרִים", אָמַר הַחֵיל.
"בְּצָרְפֶת, רַק לְרֹאשׁ הַמְּמַשְׁלָה יֵשׁ מְכוּנִית כִּזְאֵת", הִתְרַגְּשָׁה הָאִשָּׁה.
"מָה עוֹשֶׂה רֹאשׁ הַמְּמַשְׁלָה אֵצֶל הָרֵב?" שְׁאַלְתִּי.
בְּדִיוק אֲזִי נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת. הָרֵב לָוָה אֶת רֹאשׁ הַמְּמַשְׁלָה אֶל הָרֶכֶב. הוּא
לַחֵץ אֶת יָדָיו בְּחֻמִּימוֹת.
"ה' יִצְלִיחַ דִּרְכְּךָ", הָרֵב בִּרְךָ אוֹתוֹ, "וְיִתֵּן בְּלִבְךָ עֵצָה טוֹבָה לְשִׁמּוֹר עַל עַם
יִשְׂרָאֵל וְעַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

כְּשֶׁהִתְרַחֲקָה מְכוֹנֵיתוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַמְּמִשָּׁלָה, פָּנָה אֵלָינוּ הָרֵב בְּפָנִים מְאִירוֹת
וּמְחִיכוֹת.

“בואו, ברוכים הבאים!”

נִכְנְסֵנוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל הָרֵב. “שִׁבוּ. יֵשׁ כָּאן מִים וְעוֹגִיוֹת”, הוּא הִצִּיעַ לָנוּ.
הָרֵב אָחַז בְּכַף יָדוֹ שֶׁל הַחֵיל וְלִטַף בְּעֵינָיו אוֹהֲבוֹת אֶת הַמִּדִּים שְׁלוֹ.
“אֲנִי מְקַנֵּא בְּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁאַתָּה לוֹבֵשׁ”, הוּא אָמַר. “אַתָּה מְשַׁרֵת בְּצָבָא
הַקֹּדֶשׁ שֶׁשׁוֹמֵר עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְעַל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל”.

הַחֵיל רָכַן אֶל הָרֵב וְשָׁאל אוֹתוֹ דְּבַר-מָה.

“כָּל מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּצָבָא - זֶה מְצוּהָ!” עָנָה לוֹ הָרֵב בְּקוֹל.

הוּא הִמְשִׁיךְ לְאַחֵז בְּיָדוֹ שֶׁל הַחֵיל וּפָנָה לְאִשָּׁה: “בְּמָה אוֹכֵל לַעֲזוֹר לָךְ?”
הָאִשָּׁה הִתְחִילָה לְבַכּוֹת וּמְלַמְלָה מְלִים בְּצִרְפָּתִית. הָרֵב הֶאֱזִין לָהּ.

”טוב עשית ששלית לארץ ישראל“, אמר לה הרב. ”הקב“ה רוצה שנשוב
לארצנו“. הוא המשיך לדבר אליה בקול מרגיע ואני הסתכלתי בינתיים
סביבי.

החדר היה מלא אנשים וספרים. ראיתי איש ולו זקן ארוך ואיש עם שער
פרוע. ראיתי אשה צוחקת מדברת עם אשה עצובה. אפלו לפני עם עינים
מלכסנות ישב בחדר.

סביב שלחן ישבו בחורים ולמדו תורה. שמעתי אחד מהם אומר: ”עוד
מעט יתחיל השעור של הרב“.

רָצִיתִי לְהִמְשִׁיךְ וּלְהִסְתַּכֵּל, אֲדָּהָרֵב פָּנָה אֵלַי וְהִנִּיחַ אֶת יָדוֹ הַחֲמָה עַל
כַּתְפִּי.

”מָה שְׂמֵךְ?” שָׁאל הָרֵב.

”יִשְׂרָאֵל”, עָנִיתִי.

”אֵיזָה שֵׁם יָקָר! עִם יִשְׂרָאֵל, תּוֹרַת יִשְׂרָאֵל, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!”

הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהָרֵב אוֹהֵב אוֹתִי. מֵרֵב הִתְרַגְּשׁוֹת שְׂכַחְתִּי אֶת הַשְּׂאֵלָה שֶׁרָצִיתִי
לְשַׁאֵל אוֹתוֹ.

”מָה יֵשׁ לָךְ בְּקַפְסָה?” הִתְעַנֵּן הָרֵב.

סִפַּרְתִּי לוֹ עַל הַחֲפוּזִיּוֹת שֶׁאֶסְפָּתִי. הָרֵב פָּתַח סֵפֶר, הִקְרִיא מִתּוֹכוֹ
וְהִסְבִּיר לִי מָה כָּתוּב בּוֹ. לְאַחַר מִכֵּן הוּא שָׁאל אוֹתִי מָה אָנִי חוֹשֵׁב שֶׁעָלִי
לַעֲשׂוֹת.

”מִחַר אָנִי אֲרָאָה אֶת הַחֲפוּזִיּוֹת לִילָדִים בְּגֵן שְׁלִי וְאַחַר-כֵּן אַנְשִׁים אוֹתָן עַל
הַדָּשָׁא”, אָמַרְתִּי לוֹ.

הָרֵב חִיךְ אֵלַי חִיוֹךְ רָחֵב. הוּא שָׁם אֶת יָדָיו עַל רֵאשֵׁי וּבִרְךְ אוֹתִי בְּבִרְכַּת
כֹּהֲנִים.

יִצְאֵתִי הַחוּצָה.

בַּחוּץ חִכְתָּה לִּי שִׁירַת הַנְּמָלִים.

”נְמָלִים”, לַחֲשֹׁתִי, ”עֲכָשְׁתְּוּ אֲנִי מִרְגִּישׁ כִּמָּה אוֹהֵב הָרַב אֶת כָּ-לָ-ם”.

הִלַּכְתִּי הַבֵּיתָה כְּשֶׁבָּאֲזֵנִי מִתְּנַנֶּנֶת בְּרִכַּת הָרַב:

”יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ

יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֹךְ

יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם”.

יבדלך ה' ישמך
ויאזר ה' פניו אליך ויחונק
וישא ה' פניו אליך
וישם לך שלום

דבר ראש המינהל לחינוך דתי, הרב ד"ר אברהם ליפשיץ

שלומות לכולכם,

בהנהלת החמ"ד הוחלט שבכל שנה תלווה אותנו דמות חינוכית שנוכל לפסוע לאורה בשבילי הציונות הדתית. השנה, שנת תשע"ג, בחרנו להכיר לעומק את דמותו של הרב צבי-יהודה קוק זצ"ל.

זו זכות לנו להתחנך לאורה של דמות גדולה כזאת. הציבור הציוני-דתי על גונו הרבים, כל משפחת החמ"ד, מפעל ההתיישבות בארץ ישראל, השילוב של תורה ומדינה, ההבנה העמוקה של סגולתה של כנסת ישראל, הערבות ההדדית בתוך האומה, מרכזיותה של התורה בחיי עמנו, לימוד ה"תורה הגואלת", תורת ארץ ישראל - כל אלה הנם פרי הנהגתו של הרב צבי-יהודה זצ"ל.

לרב צבי-יהודה פנים נוספות: צניעות גדולה, מידה גדולה של הכנסת אורחים, מידות ודרך ארץ, אהבת הבריות, אהבת כלל ישראל, כבוד מיוחד לתלמידי חכמים ועוד. זכינו ותלמידי הקרובים של הרב צבי-יהודה נמצאים בכל רחבי הארץ בתפקידי הנהגה, חינוך ורבנות, ומפיצים את האור הגדול של הרב - דמותו, מידותיו ותפיסת עולמו הלאומית.

יהי רצון שנזכה כולנו ללכת לאורו של הרב צבי-יהודה זצ"ל ולכוון פנינו מול פני ה', ומתוך כך להתחזק באהבת התורה, העם והארץ.

אברהם

דבר ראש המכללה

נפלה בידינו זכות גדולה להיות שותפים להפקת ספר זה על רבנו הרצי"ה קוק זצ"ל, שלאורו אנו הולכים, מתחנכים ומחנכים. עיסוק בתורתו על ידי תשב"ר הוא מעשה של הנחת יסודות ועוגנים בנפש הילד ובדרך חינוכו, להשתיתה על דרך הישר, האדם, השלום והאהבה. תודות לגב' אסתר חטב, המפקחת הארצית של הקדם יסודי בחמ"ד, על הרעיון והובלתו, וגם לבוגרת שלנו, הגב' רחל סלייטר, שכתבה וערכה. כמו כן, תודה נתונה לכל העוסקים במלאכה החשובה הזאת של הפגשת הילד עם עולמם של חכמים בכלל, ועם עולמו של הרב צבי-יהודה קוק זצ"ל בפרט.

פרופ' אבי לוי
מכללת חמדת הדרום

דברי הגב' אסתר חטב, מפקחת ארצית, קדם-יסודי, חמ"ד

שלום וברכה,

זו השנה השנייה שמינהל החמ"ד בוחר בדמות תורנית שאליה יתוודעו הילדים. השנה נבחר הרב צבי-יהודה הכהן קוק זצ"ל, שראה את עצמו כממשיך דרכו של אביו, הרב הראשי הראשון לארץ-ישראל, הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל. הרצי"ה שם לו למטרה להפיץ ברבים את תורתו של אביו ואת כתביו, ובכך ראה את ייעודו. הסיפורים על אודותיו של הרצי"ה ממחישים לנו הלכה למעשה את הקשר בין מחנך לתלמידו. הרב היה קרוב לתלמידיו. הוא דאג להם בחום, דיבר בשפתם, הקשיב ללבטיהם והנחה אותם. הרב האיר פניו לכל אדם ושפע אהבה לעם ישראל. ההיכרות עם דמותו רבת הפעלים מהווה עבורנו מקור השראה נפלא לאהבת התורה, העם והארץ.

המשימה שהעמיד מינהל החמ"ד לפתחנו, הניעה את כולנו להכיר את אישיותו ואת אורחות חייו של הרצי"ה, ומתוך כך להכין חומרי למידה תואמי התפתחות.

אני מבקשת להודות מאוד לרחל סלייטר שכתבה את הסיפור הנפלא "בשיירה אל הרב צבי-יהודה". הסיפור מבוסס על כתביו ואורחותיו של הרב ועל סיפורים שסיפרו לה תלמידיו. רחל פיתחה משחקים בעקבות הסיפור וצירפה אסופת סיפורים ופעילויות, המדגישות את אהבתו הגדולה של הרב לבריות, את דבקו בלימוד התורה ואת אהבתו העזה לארץ ישראל.

תודה גדולה נתונה למכללת חמדת הדרום ולעומד בראשה, פרופסור אבי לוי, ולכל היועצים והשותפים להפקת הסיפור וחומרי הלמידה הנלווים.

**מאחלת לכולנו חדות יצירה,
אסתר חטב**

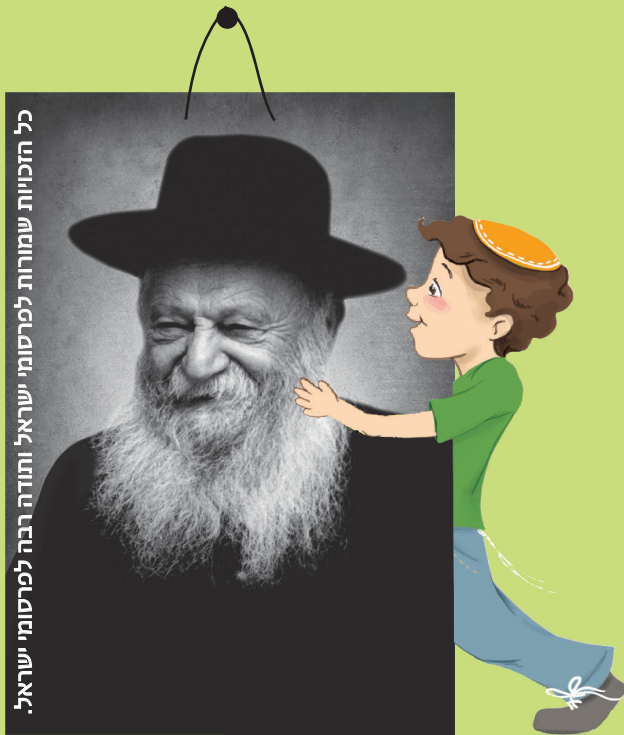
הורים יקרים,

במסגרת התוכנית הרב-שנתית להנחלת מורשת המנהיגות הרבנית לתלמידי החמ"ד, וכחלק מהעמקת הזהות הציונית-דתית, בחר מינהל החמ"ד להאיר את דמותו של הרב צבי-יהודה הכהן קוק.

"הוֹי... אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת..." (אבות א יב)

הסיפור שנכתב על הרב צבי-יהודה מתאר את דמותו של הרב, ועולה ממנו מסר של אהבה לעם ישראל, לתורת ישראל, לארץ ישראל ואפילו לְחַי.

ההסתכלות הראשונית של הילד בסיפור היא מצומצמת ומובאת מנקודת המבט הילדית שלו. בהמשך הסיפור מתגלית בעיניו דמותו המיוחדת של הרב, כמו מניפה הנפתחת לאטה וחושפת את יופייה טיפין-טיפין. הוא מגלה שהרב מוכר לאנשים רבים. רבים משחרים לפתחו והוא מקבל כל אדם בשמחה ומדבר בשפתו, כפי שהילד מסכם במילותיו: "הרב אוהב את כולם".

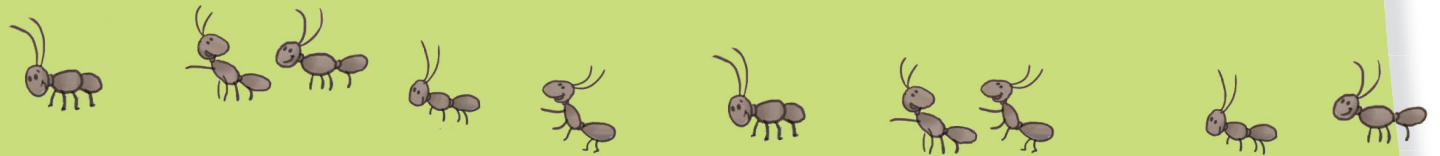
לקרוא בצוותא עם ההורים

“עֲשֵׂה לְךָ רֵב...” (אבות א ו)

- כאשר נקרא את הסיפור לילד, כדאי לוודא כי אכן הילד מבין את המתרחש. לאחר שהילד הבין את רצף העלילה, ניתן להתייחס לרגשותיהן של הדמויות.
- בשלב הבא נוכל להתייחס למסרים ולערכים העולים מתוך הסיפור. לדוגמא: מה לומדים על הרב צבי-יהודה בתחילת הסיפור?
- אפשר להציע לילדכם להמשיך את הסיפור. לדוגמא: מה סיפר ישראל להוריו כשהגיע הביתה? מה סיפר ישראל לחברים בגן שלו? מה הם אמרו? מה אמרה הגננת?
- הסיפור על הרב צבי-יהודה מתאר פגישה ראשונה של ילד עם דמות של רב. שאלו את ילדכם האם הוא מכיר רבנים נוספים. אפשר להזכיר לילד, לדוגמה, את הרב הראשי לישראל, הרב עוזיאל (שעליו ילמד בשנה הבאה), את רב בית-הכנסת. ייתכן שיש רב במשפחה המצומצמת או המורחבת של הילד. כמו כן, ייתכן שיש בגן רב גן. כדאי לדבר עם הילד על תפקידו של הרב כמנהיג רוחני וגם כפוסק הלכה.

“וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו...” (תהילים קמה ט)

- הסיפור מתחיל בהתייחסותו המיוחדת של הרב צבי-יהודה למצוות צער בעלי-חיים. אפשר להמשיך את הנושא הזה על-ידי יציאה לחיק הטבע והסתכלות בעולמו של הקב"ה. אם נביט סביבנו בעיניים חוקרות, נוכל לגלות עם הילד מגוון של בעלי חיים. נחשוב עמו: האם על כל חיה צריך לחוס, או שמא יש חיות שצריך להתגונן מפניהן? האם צריך לרחם רק על בעלי-חיים שנמצאים בסביבה הטבעית שלהם או גם על אלה שחדרו לביתנו ועלולים לפגוע בניקיון הבית או להוות סיכון לבני הבית?

דעה

הוצאת ספרים
המכללה האקדמית
חנודת הדרום
